

Medicina social

Acció social antipalúdica

NO sabriem resumir en termes concrets les bases d'acció social antipalúdica. Seria tasca fàcil, si per un moment poguéssim imaginar coordinat, junts en un tot harmònic, tots els diversos factors que forçosament han d'intervenir-hi: el metge, ben conscient dels seus deures, efectuant entre els seus clients aquella propaganda individual base de tot èxit sanitari. Les autoritats sanitàries, corregint, amb criteri ferm totes les infraccions que puguin representar un perill per la bona marxa de les mesures d'ordre higiènic. Els elements directament damnificats, constituïts en força viva, associats íntimament per arribar amb els seus recursos i amb la seva vigilància fins allí on l'acció necessàriament sistematitzada de l'Estat, no pugui desenrotllar-se. El Govern, dictant les disposicions indispensables i gairebé distintes per cada comarca palúdica. Efectuant les grans obres sanitàries inasequibles als altres elements...

Escrivim aquestes ratlles mancats de l'optimisme necessari per comunicar al nostre treball la gallardia i la santa esperança que és sempre necessària per abordar amb bon fruit tot problema sanitari.

Ell té, com veieu, una trista complexitat. L'acció social no pot abordar tota l'obra antipalúdica. Li és absolutament necessària una col·laboració legislativa que sàpiga ésser ben portada a terme pel poder executiu.

Segurament vos interessarà, a títol d'exemple, assistir al naixement i fi d'una d'aquestes obres socials antimalàriques.

Jo puc ésser un narrador fidel. Serà a l'en-sembla una justificació del meu actual pessimisme.

Unes terres properes a Barcelona, antigament palúdiques, havien anat compensant, pel fet de les millores agrícoles, l'estat d'ambient palúdic de que estaven naturalment constituïdes.

Els anys i l'obra de l'home van aconseguir millorar-les fins a fer-ne desaparèixer la malura totalment.

Passà el temps. Arribades les hores de la gran guerra, un governant va creure que a aquestes terres, que no donaven prou rendiment, se'ls havia de donar facilitats perquè pogues establir-s'hi tota mena de conreus. Les perspectives econòmiques van ésser avantposades a les resultants sanitàries. I sobre aquells terrenys, d'ambient palúdic tot justament compensat, va establir-se un conreu que necessàriament havia d'extendre les seves condicions palustres molt més enllà d'on ell estava limitat: Un conreu amb estanyaments d'aigua que duraven justament tot el temps d'activitat sexual de l'agent transmissor; un ambient que posava milions de mosquits allí on abans no n'hi havia apenes; un ambient que, com gota d'oli, s'extenia a totes aquelles antigues causes que havien estat compensades.

Però, a un estat palustre en aquestes condicions li manca, per mostrar tota la seva potencial malura, l'existència de malalts que siguin fonts d'origen de les futures transmissions. I per efectuar els treballs de conreu d'arròs es van fer arribar cinquanta, cent treballadors vinguts de comarques palúdiques i en condicions de transmetre la malaltia llur.

L'epidèmia palúdica va començar. 90 per cent d'atacats a les masies properes als camps de conreu d'arròs. Uns nuclis de població que començaven a invadir-se. Una ciutat de l'importància de Barcelona que veia que per un dels seus costats començaven a iniciar-se petits brots de paludisme.

En resposta als precís dirigits a les autoritats sanitàries és rebien atentíssims oficis en els quals s'aconsellava la conveniència de lliurar-se de les picades de mosquits, protegint les fines-